

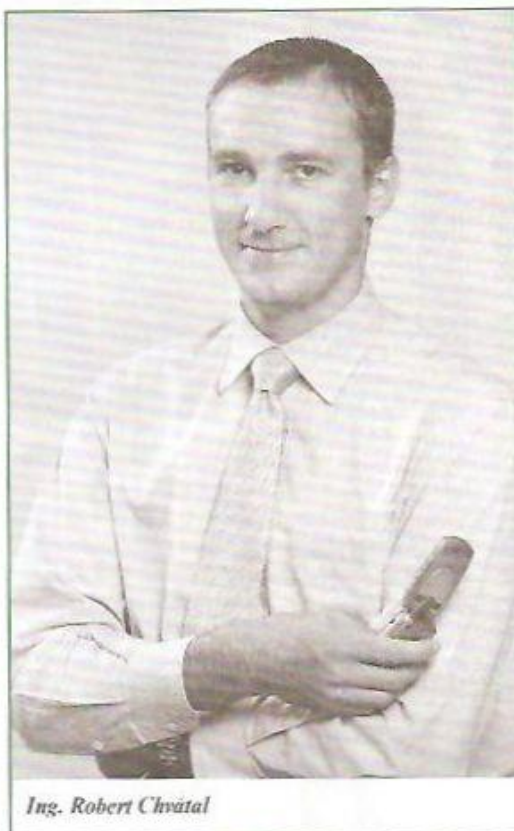
Jedním z řady českých manažerů, kteří v posledních měsících přišli na Slovensko řídit významnou společnost, je Ing. Robert Chvátal, generální ředitel společnosti EuroTel Bratislava, a.s. Před blížícími se vánočními svátky ochotně souhlasil s rozhovorem pro Českou besedu:

hodně zlepšilo. A tak jak obě země paralelně směřují k EU, mám pocit, že i vztahy jsou mnohem lepší než předtím. Samozřejmě jako člověk, který studoval ekonomii, jsem stále přesvědčen, že lepší a silnější je země, kde je trh o 15 milionech,

NEJEN O BUDOUCNOSTI MOBILŮ

Bývá zvykem, když se krajané setkají ve světě, začít rozhovor otázkou, odkud jste. Dovoďte i mně začít stejnou otázkou: ze kterých končin vás osud přivedl na Slovensko, případně jak jste Slovensko vnímal před rozhodnutím přijmout tady zaměstnání?

Narodil jsem se v Čáslavi na Kutnohorsku. Pocházím z vesnice Zbýšov. Je to relativně malá vesnice, blízko ní postavil hrad Slávata Martinic z Chlumu, což byl jeden z popravených českých pánů. Posledních patnáct let ale žiju v Praze, kde jsem studoval na Vysoké škole ekonomické, takže z Čáslaváka se stal Pražák, a teď zase na nějakou dobu Bratislavák. Můj vztah ke Slovensku? Skutečně to tak cítím, že jsem se narodil a celé mládí prožil v Československu, takže mi to ani nepřijde, jako když člověk jede do skutečné ciziny. Možná je to i tím, že jako student jsem byl prezidentem československé studentské organizace AIESEC (mezinárodní asociace studentů ekonomických a obchodních škol). Mimochodem, Československo bylo tuším v roce 1966 vůbec první členskou zemí z východní Evropy. A tato organizace měla místní pobočky - local committees - od Plzně až po Košice, takže si například pamatují na spanilou jízdu v žigulíku po těchto pobočkách. Už tehdy ve vedení AIESEC byli Češi i Slováci a hodně jsme jezdili na Slovensko. Takže díky těmto studentským zkušenostem, ale i blízkosti jazyků si myslím, že patří k věku, kdy to člověku vůbec nepřipadá nenormální, a na Slovensku se cítím stejně jako v Čechách.

Ing. Robert Chvátal

Změnil se za dobu současného působení na Slovensku váš pohled na vztahy mezi oběma zeměmi?

Moje pozorování je, že od toho relativně hořkého rozchodu, který možná nechal na obou stranách nepřijemný pocit, bylo pár let, kdy obě strany si tak vzájemně říkaly: no uvidíte, co teď bude. Jeden tábor říkal, že bude lépe, když už jsme každý zvlášť, druhý zase: uvidíte, jak špatně skončíte. Ale myslím si, že teď v posledních letech i po té politické době tena, kdy tu byl Mečiar a mezinárodní reputace Slovenska nestála za moc, se to už o

a ne když má jen deset, respektive pět milionů. Což je ovšem čistě ekonomický pohled na věc. Podstatné však je, že vztahy jsou teď výrazně lepší a stále provázanější, a to je ku prospěchu obou. I v tom, že spousta Slováků může jet dělat do Čech, protože rozumí jazyku a nepřipadají si úplně jako v cizině. A naopak - já jsem toho příkladem, že Češi mohou přijet na Slovensko a využít toho, že mnohem více rozumějí trhu než nějaký expert třeba z Ameriky.

Teď jste mi přihrál: Jak se díváte na problém - odborně ho nazývají tuším migrace pracovní síly - například z hlediska stěhování. Většina lidí, která jezdí za prací k sousedům, se přes víkendy vrací k rodině, protože není zvykem, aby se kvůli práci stěhovala celá rodina. Jak jste tento problém řešil vy a nemyslíte si, že jde spíše o jednosměrný proud na Západ, kde je více pracovních příležitostí?

Myslím si, že vzájemně vyvážená migrace pracovní síly, jak jste to nazval, závisí jednoznačně od toho, jak dopředu půjde i ekonomika Slovenska. Mám ale pocit, že v posledních měsících se i na Slovensku začínají některé mezinárodní renomované firmy etablovat do pozice středoevropských a východoevropských centrál, zejména tu v Bratislavě, a to samozřejmě přináší nové pracovní možnosti nejen pro Slováky, ale i pro Čechy. Takže vzájemně vyvážená migrace je určována jednoznačně množstvím pracovních příležitostí a ekonomickou vyspělostí konkrétního regionu. Osobně jsem to řešil relativně jednoduše, protože zatím rodinu nemám a mohu otevřeně říci, že momentálně do

Prahy moc nejezdím. Za celý týden jsem relativně - jak se říká - "vyšťavený", a také proto, že v Praze jsou teď po povodních neskutečně dopravní zácpy. Navíc je tam i summit NATO, kde - jak věříme - bude přijato i Slovensko. Takže jsem spokojený v Bratislavě.

Stojíte v čele významné telekomunikační společnosti. Troufáte si porovnat rozdíl mezi českým a slovenským trhem i z pohledu dalšího vývoje?

Trendy na obou trzích jsou obdobné a vzájemně se od sebe moc neliší. Jediný rozdíl je asi v tom, že na českém trhu se to, co se dnes děje na Slovensku, událo už přede dvěma lety. Ať už je to měřeno tím nejjednodušším způsobem, a sice procentem populace, které má mobilní telefon. V Čechách je to momentálně 75 procent, na Slovensku 50, cílí potenciál růstu na Slovensku je o něco větší než v Čechách. Ale týká se to trošičku i například služeb s přidanou hodnotou, v Čechách s nimi začali o něco dříve. To však souvisí s celkovou ekonomickou situací. Ale vyhlídky slovenské ekonomiky se teď zlepšují, takže si myslím, že v krátkém čase se dvouletý od-

stup zkrátí možná na půlroční. Je to normální proces, kde svůj vliv má i to, že český trh je větší, takže čeští operátoři mají větší finanční prostředky, aby mohli investovat do inovací, co na menším trhu trvá samozřejmě o něco déle. Jiná věc je, že celý slovenský mobilní trh byl zatím spíše jen o ceně, což je někdy škoda, zejména z hlediska kvality a inovací. Ptal jste se, kam to bude směřovat. Za EuroTel mohu říci jen tolik, že budeme vždy firma, která se bude snažit nabídnout zákazníkovi největší hodnotu za jeho peníze. Blízká budoucnost bude především o zajímavých inovacích pro spotřebitele. Jako příklad uvedu novinku MMS zprávy. Jedná se o multimediální nástupce textových SMS-ek, které jsme uvedli na trh jako první, a věřím, že se stanou stejně populární. Čili opakují: nejde nám jen o cenu, ale o to držet krok se světem a nabídnout slovenským zákazníkům novinky hned, jak přijdou.

Divíte se na to jako odborník, ale já jako spotřebitel, pro kterého stále ještě cena zůstává rozhodující. Proto se zeptám, jaký vývoj cen můžeme očekávat? Příchod mobilních operátorů výrazně snížil ceny hovorů, dnes už řada lidí zrušila domácí linku, protože jim stačí mobilní telefon.

Mohu jen uklidnit spotřebitele na Slovensku, že za mobilní telefonii se tu platí určitě méně v porovnání s okolním světem. I když každý může namítat, že i příjem obyvatel je nižší než evropský průměr, ale myslím, že ceny jsou tomu přizpůsobeny. Pokud jde o další vývoj, definoval bych to tak, že ceny, za které je zákazník ochotný platit, by neměly růst nějak dramaticky. Spíše

S Martinou Moravcovou a Pavlem Haberou

si myslím, že stále bude přibývat dodatečných hodnot. Nemám teď na mysli nějaké exotické služby, o kterých si běžný zákazník, kterému jde jen o telefonování, řekne: ty já stejně nepotřebuju. Ale jde o to, že i při běžném telefonování budete moci využívat věci, které celou službu zatraktivní, třeba i z pohledu možnosti výběru z více možností podle toho, kdy více telefonujete a podobně. Všem zákazníkům mohu jen doporučit, aby si dobře prostudovali momentální nabídky operátorů, a až podle nich se rozhodli.

Kterým směrem spěje mobilní komunikace ve světě? Jakou novinku byste chtěl uvést na slovenský trh?

Musím říci, že jeden sen se už splnil. Myslím si, že právě MMS-ky budou spíše v kratší než delší budoucnosti rychlým nástupcem dnes tak populárních textových

SMS-ek. Jsem hrdý na to, že EuroTel je první a stále ještě jediný operátor na Slovensku, který tuto službu nabízí. Navíc v předvánočním období ji nabízíme k otestování úplně zadarmo...

...pokud ovšem k tomu máme nejnovější aparát.

Ano, pokud klient má telefon. A to je jediný háček, který bohužel nezávisí na nás, ale na schopnostech výrobců, aby začali vyrábět i telefony nižší cenové kategorie s touto možností, aby si to mohlo vyzkoušet podstatně větší procento populace. Ale jsem přesvědčen o tom, že MMS-ky jsou fenoménem, který velice rychle osloví i starší generaci, která už dnes SMS-ky přijala jako novou a zajímavou formu komunikace. Teď k tomu bude moci přidat i obrázek nebo fotografii. Mimochodem, MMS si může vyzkoušet na internetu i ten, kdo neovládá MMS telefon, v našem MMS albu na www.city.sk.

Tento rozhovor vzniká v předvánočním období. Chci se vás proto zeptat, co pro vás znamenají Vánoce, případně s jakým přáním chcete vstoupit do nového roku?

Pro mne Vánoce jsou jednoznačně symbolem, že se dá celá rodina dohromady, že opět uvidím rodiče, protože toho času k návštěvám celý rok moc není. Vánoce pro mě znamenají tradičního kapra a salát, koledy a otcenáš, který se snažím oživit jako člověk, jenž nechodí pravidelně do kostela. A také půlnoční, na kterou jsem vždycky rád chodil do našeho kostela ve vesnici. Když se rozbali dárky, jdeme se projít, doufejme, v krásném zasněženém prostředí. Pokud jde o přání: Pro Čechy a Slovaky si přeji, aby se naše dva národy i nadále sbližovaly jako v posledních letech. EuroTelu přeji, aby vytvořil dobré konkurenční prostředí, z čehož bude profitovat především konečný spotřebitel. Zákazníkům přeji, aby jejich štedrovečerní nadílka byla minimálně tak štědrá, jako naše předvánoční nabídka. A Slovensku přeji a věřím, že bude velmi rychle následovat své sousedy a jsem optimista v tom, že potenciál na to je teď velmi pozitivní.

Jiří Výborný
Foto: Eurotel